

ארי קלט (מזרח חדש)
 עתון יומי בלתי מסלמתי בשפה ההגוינית
 העורכת: ד"ר ג. מרטון
 העורך האחראי: דוד שן
 המדור: מזרח חדש בע"מ ת.א. רח' הנגב 11.

XLIV. BIFOLYAM שנה מ"ד
 Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
 Felelős szerkesztő: SCHON DEZSO
 Kiadó: Mizrách Chádás Ltd., Tel-Aviv,
 Hängev 11. - POB 831.
 Telefon: Szerkesztőség: 31476
 Kiadóhivatal, hirdetés, nyomda: 31677.

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: המיסד והעורך הראשון: ד"ר א. מרטון
 Dr. MARTON ERNŐ

Jicchák Ben Cvi államelnök Kaszavubu kongói elnököt is meglátogatja

Az elnök ma indul Afrikába

Jicchák Ben Cvi államelnök hitvese és kísérete — mint jelentették — ma, vasárnap indul afrikai körútra. Az államelnök háromhetes útja során Francia-Kongóba, a Középfrikai Köztársaságba és Libériába látogat, valamint rövid látogatást tesz Leopoldvilleben Kaszavubu kongói államelnökénél is.

Az államelnököt hivatalos szertartás keretében búcsúztatják a luddi repülőtérén, ahol jelen lesz a miniszterelnök, a kormánytagjai, a diplomáciai testület és különböző vezető személyiségek.

Az elnökkel együtt utazik Jozsef Karmel ezredes, szárnysegéd, Amram Ben Cvi, Ehud Avriél helyettes külügyi államtitkár, Smuel

Ajár ezredes, a Náchal parancsnoka, dr. Eliezer Jaffe külügyminiszteriumi tanácsos, valamint az izraeli rádió és sajtó küldöttei.

AZ ELNÖK BUCSÚVETT MANE KATZTOL

Jicchák Ben Cvi államelnök és hitvese tegnap este telefonon búcsút vett Mane Katz világhírű festőművésztől, aki mint ismeretes, Párisból súlyos beteg Izraelbe érkezett, hogy az Aszuta kórházban kezeljék. Az államelnöki pár külföldi útja előtt mielőbbi teljes javulást kívánt a művésznek. A kórházi jelentés szerint Mane Katz állapotában nem állott be változás, de a művész jókedvű és jó hangulatban fogadja nagyszámú látogatóit.

Sziria panaszt emelt Egyiptom ellen az Arab Ligánál

„Nasszer alexandriai beszéde beavatkozást jelent Sziria belügyeibe” — állapította meg a damaszkuszi minisztertanács

Damaszkusz, (Reuter, IFP, UPI). Sziria tegnap panaszt emelt az Arab Ligánál az ellen, hogy „Nasszer elnök beavatkozik Sziria belügyeibe” és egyben a Liga tanácsának sürgős egybehívását követelte a panasz letárgyalására.

A szíriai kormány pénteken háromórás rendkívüli minisztertanácsot tartott és ezen határozta el ezt a lépést. A panasz főleg Nasszernek csütörtökön Alexandriában tartott beszédére vonatkozik, amelyben kijelentette, hogy „Egyiptom nem nézheti tétlenül, hogyan üldözik a reakciós körök a szíriai nacionalistákat”. Nasszer ebben a beszédben

egészen nyíltan a kormány elleni lázadásra hívta fel Sziria népét,

mint ezt valamivel burkoltabb formában előző kairói beszédében is megette.

A szíriai külügyminiszter tegnap magához rendelte az Arab Liga damaszkuszi képviselőjét és átadta neki a kormány panaszát Nasszer ellen azzal, hogy azt azonnal juttassa el Abdel Chalek Chaszuna főtárhöz, aki ezidő szerint a libanoni Surában az arab államok „palesztinai szakértőinek” konferenciáján vesz részt.

A damaszkuszi Szaud el Arab című lap tegnap azt követelte, hogy a szíriai kormány a Biz-

miatt. „Figyelmeztetjük Nasszert, ne kísérelje meg a visszatérést Szíriába. Ismételtlen leszögezzük, hogy az egész nép egységesen szembe fog szállni visszatérésének minden kísérletével”.

A damaszkuszi rádió péntek óta éleshangú propagandába kezdett Nasszer ellen. Ugyanakkor a kairói propaganda folytatja a szíriai zavargásokról szóló hírek terjesztését.

Kairó, (Reuter). — Abdul Nasszer a csatornaövezetben fekvő Abukir tengerészeti akadémiáján tartott beszédében azt mondta, hogy Egyiptom hadereje most a legmodernebb fegyverekkel van felszerelve és „nemcsak az Egyesült Arab Köztársaságot, hanem az egész arab nemzetet kész megvédeni”.

Nasszer ezután az alexandriai egyetem tanárai előtt tartott beszédét is itt meglepő szavakkal dicsérte „mindazokat, akik részt vettek a már tömeggyűlésben álló rakéták kifejlesztésében”. Különösen kiemelte, hogy a tudósok és a technikusok, mint az egyszerű munkások, megőrizték a rakétagyártás titkát.

Három rivalizáló tábor alakult ki Algériában

Boudiaf a berbersek segítségével harcot hirdet, Ben Chedda pedig ki akar egyezni — Ben Bella csapatai Philippeville-t is elfoglalták

Algir (UPI, IFP, Reuter). A két algériai tábor vezetői között a hét végén tárgyalások folytak és már úgy látszott, hogy közel járnak a megegyezéshez, amikor kiderült, hogy a rivalizáló táborok száma háromra szaporodott. Achmed Boudiaf, akit a kétnemzetű harcias berber támogat, nem hajlandó kompromisszumra és harcot hirdet Ben Bella táborá ellen. Ezzel Ben Chedda, a kormány nélkül maradt miniszterelnök voltaképpen „senleges” közvetítő szerepéhez jutott.

Pénteken Algirba érkezett Mohamed Chajder volt miniszter, Ben Bella bizalmasa, hogy Ben Cheddával és Belkaszem Krimmel a berbersek másik vezetőjével tárgyaljon. A tanácskozások után tegnap közleményt adtak ki, amely szerint megegyezés jött létre, hogy Ben Chedda elismeri az új politbűrőt, de azzal a feltétellel, hogy azonnal egybehívják az FLN nagytanácsát és az is jóváhagyja a politikai bizottság kinevezését. Belkaszem Krim és Chajder, akik a két front legszélösebb elemeit képviselik, a megbeszélés után kijelentették, hogy a tanácskozások testvéri szellemben folytak és minden kilátás megvan a válság megoldására. Ugyanakkor Ben Bella szóvivője Oranban azt mondta, hogy „minden rendben van és algériaiak nem fognak egymás ellen küzdeni”.

A valóság azonban másként nézett ki. Ben Bella csapatai a tegnapi virradó éjjel a tenger felől elfoglalták Philippeville kikötővárosát, majd előrehatoltak Dzsidzselli városáig és ezzel 90 kilométernyire megközelítették a „harmadik világot”, a katonai körzet határát, amelyet Krim és Boudiaf hívei tartanak kezükbe. Röviddel az Algirban kiadott megegyezési nyilatkozat után Boudiaf szóvivője,

rosába létrejött a „forradalom védelmi bizottsága”, amely küzdeni fog Ben Bella ellen. Kabiliából olyan hírek érkeztek, hogy ott teljes harci készültség uralkodik, elzárták az utakat minden előkészület megtesznek, hogy megakadályozzák Ben Bella csapatainak további mozdulatait.

Közben a „negyedik partner” is jelentkezett: Algir utcáin pénteken ismét francia járőrök jelentek meg, miután mohamedán bandák, amelyek nyilván semmilyen parancsnokságnak sem vetik alá magukat, rabolnak és elhurcolják a franciákat.

Eltűnt egy „szatmári chászid” gyermeke New-Yorkban

Rockefeller kormányzó 5000 dollár jutalmat tűzött ki a gyermek megtalálásáért

New York, (STA). A williamsburgi szatmári udvarvezetősége mozgósította New York állam egész karhatalmát és 5000 dolláros díjat tűzött ki annak, aki megtalálja a hat éves Schwartz Slomot, aki a szatmáriak egyik nyaralójából tűnt el.

Rockefeller kormányzó utasítására a nemzetiségű 100 embere és igen nagyszámú önkéntes hétfő óta keresi a gyereket, aki a New York város közelében fekvő nyaralótelep mellett erdőben tűnt el. A kis Slomo apjának, a 10 év előtti Antwerpenből bevándorolt Joseph Schwartznak egyébként még további 15 gyereke van. A szatmáriak öt nyaralótábor nyitottak meg gyermekeik számára New York államban.

BIZALMAT KAPOTT AZ ANGOL KORMÁNY

Az alsóház tapsolt a menesztett Selwyn Lloyd volt pénzügyminiszternek

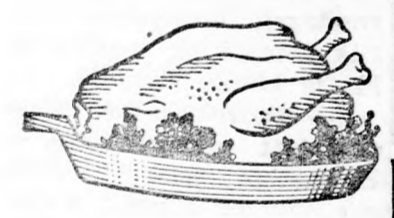
London, (IFP). — Az angol parlament alsóháza 351 szavazattal 253 ellenében elutasította a munkáspárt bizalmatlansági indítványát Harold Macmillan radikálisan átszervezett kormánya ellen. A munkáspárt új választások kiírását követelte, arra hivat-

kozva, hogy a kormányon lévő konzervatív párt a legutóbb lefolyt pótválasztásokon kivétel nélkül kudarcot vallott. Macmillan annak köszönheti, hogy a konzervatív párt belső viszályai ellenére összefogott és azok is Macmillan mellett szavaztak, akiket a miniszterelnök legutóbb kiemelt a kormányból. A ház hívősen fogadta Reginald Maudling pénzügyminisztert, aki kijelentette, hogy „Anglia meg tud élni az európai Közöspiac nélkül is”.

Ezzel szemben tüntető taps fogadta Selwyn Lloyd volt pénzügyminisztert, aki egy hátsó padsorban foglalt helyet.

VARHATÓ HOMERSEKLET

A meteorológiai intézet tegnap esti jelentése szerint a mára várható maximális hőmérséklet Jeruzsálemben és Haifán 29, Tel Avivban 30, Tibériáson 37, Beér Szeván 32, Ejlátaban pedig 40 fok Celsius lesz.

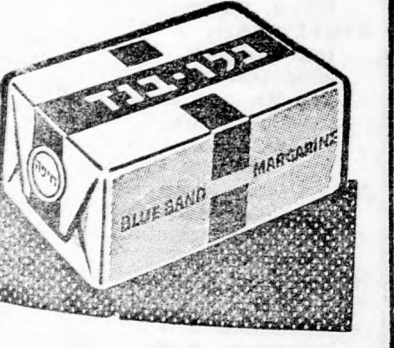
BLUE BAND

SÜTÉSHEZ

FŐZÉSHEZ

KENYÉRRE KENNI

A.D. vitamint tartalmaz

UJRA MEGSZAKADTAK A KÖZÖSPAC ÉS ANGLIA TÁRGYALÁSAI

Holland képviselő támadja a Közöspiac igazgatóságát Izrael miatt

Luxemburg, (IFP). Van Natters, az európai parlament holland tagja a Közöspiac minisztertanácsához intézett interpellációjában azt kérdi, „vajon igaz-e, hogy Izrael állama két év óta hiába vár gyakorlati javaslatra a Közöspiacba való viszonyának rendezésére”. A szocialista képviselő interpellációjában azt írja, hogy az Izraellel folytatott tárgyalások módja és minden határozat hiánya ebben a kérdésben a minisztertanács részéről, nem emelték a Közöspiac presztízsét külföldön.

A Közöspiac minisztertanácsa tegnap megszakította a tárgyalásokat Anglia felveteléről és szerdára tűzte ki a tanácskozások folytatását, miután eddig nem értek el semmi eredményt. Edward Heath, angol királyi pécsetör, aki a tárgyalásokat angol részről irányítja, tegnap visszatért Londonba, de nem mondta azt, hogy a tárgyalások kátyuba jutottak.

500 ezer német katona

Bonn, (IFP). Franz Josef Strauss nyugatnémet hadügyminiszter kijelentette, hogy Németország 500 ezer katonát tud fegyverbe állítani és ez a maximum, mégha a NATO többet is követel. Ez a létszám eleget tesz a 12 hadosztály felállítására, valamint a légi haderő és a haditengerészet egységeinek feltöltésére.

A központi probléma az, hogy a Közöspiac lehetővé teszi-e élelmiszerek behozatalát a Brit Birodalmi Szövetség államaiból, valamint Argentínából és az Egyesült Államokból. Anglia nem fog csatlakozni a Közöspiacba, ha nem kap megfelelő garanciákat a Birodalmi Szövetség tagállamai érdekének védelmére” — mondta az angol miniszter.

Angol körök szerint a Közöspiac hat tagállama mit sem engedett eredeti álláspontjából, amely szerint

semmiféle privilégiumot sem hajlandó biztosítani a Brit Birodalmi Szövetség tagjai számára.

Közben a minisztertanács megkezdte a tárgyalásokat Paul Henri Spaak belga külügyminiszter javaslatáról az európai politikai egység létrehozása kérdésében, amely az egység azonnali létrehozását követeli és a többi ország álláspontja között, hogy be kell varni Anglia csatlakozását.

Jegy

75659, 480760, 36218, 157100, 26938, 108978, 51229, 167512, 01025, 319007, 71370, 187853, 48602, 412882,

közül a számok 125 015639 száma 75 fontot

és 5166 végzők száz fontot

nyertek a sorsolási sorrendben

összegeppel 79 utasármerek

en kisebbeket szennelás után a gély állomá utasokat, ilik hordzállítani.

közül 26-ot terdami körveztek el, gélyben ré-

repülésügyi megállapított-pilógép, a-összeültkög-gel, egy De-egymoto-

maradt lád Háamákim esosok öntö-

ok öntözésé-

el Natanja et tett, hogy el Sosánát

viv te Athént

napolyi nem-abadatalko-telavivi csa-tata gyözel-amikor is-lehengereit-gatottját. A-ye 44:15 volt-gatott javá-

hénben álló t (villát) egvéteire POB. 104. Gán.

Ember, akiről beszélnek

Uruguayi követ, izraeli örömapa...

Azóta, hogy James Mac Donald és Pierre Gilbert elhagyták az országot, nem volt szerencsénk olyan diplomatához, aki tiszta szívvel és lelkesedéssel, minden megfontolás és megfontolás és határon túra való kacsinthatás nélkül beszéljen Izraelről.

És még csak nem is afrikai.

Victor Pomes, Uruguay izraeli nagykövete itallal, osztrigával és sóspereccel kínál bennünket, miközben elmondja, hogy még Európában segédkezett az izraeli diplomatáknak, „mert evvel kifejezésre juttattam, amit népem, kormányom és én magam Izraellel szemben érzünk.”

Miért a nagy szimpátia? — Tanul voltunk, amit a zsidók ellen a második világháborúban elkövettek, menedéket adtunk sok zsidónak és most együttérzőnk egy országgal, amely demokratikus hazája lesz az üldözötteknek és célja az emberi szabadságjogok védelme. De mit is magyarázunk? „Meglátni és megszeretni...”

Temperamentuma, gesztu-

kulációt és beszédmodora nem annyira a tiszta latinra, mint inkább a francia charmeur emlékeztetnek: nem tequila, hanem pezsgő. De az érzéseit, szíve melegét tálcán szolgálja fel, mint egy igazi latin.

Mielőtt a diplomácia csiszolt pályára lépett volna, Victor Pomes lapszerkesztő volt.

— A világháború kezdetén — meséli — az International távirati irodának voltam a tudósítója Montevideóban. 1939 decemberében a délamerikai partok mellett zajlott le a második világháború egyik legszínesebb drámája: Három kis angol hadihajó üldözötteket te a németek zseb-csatahajóját, nem tudom, emlékeznek-e még rá, Graf Spee-nek hívták. December 16-án a Graf Spee menedéket keresett Montevideo kikötőjében, de közölték a kapitánnyal, hogy 72 órán belül el kell hagynia a kikötőt. Az angol hadihajók körülfogták az öblöt, úgyhogy a Graf Spee-nek ne legyen meglepetés, hogy 72 órán belül el kell hagynia a kikötőt. Az angol hadihajók körülfogták az öblöt, úgyhogy a Graf Spee-nek ne legyen meglepetés, hogy 72 órán belül el kell hagynia a kikötőt. Az angol hadihajók körülfogták az öblöt, úgyhogy a Graf Spee-nek ne legyen meglepetés, hogy 72 órán belül el kell hagynia a kikötőt.

tem Montevideo és New York között és egy partmenti ház legfelső emeletéről telefonáltam meg a távirati irodának az eseményeket, percről-percre, óráról-órára, mint szállt le 700 német tiszt és matróz a Graf Speeről, majd egy hatalmas robbanás hallatszik és a hajó elsüllyed. Ez volt életem legnagyobb újságírói teljesítménye.

Elmult már egy félórája, hogy beszélgettünk — ez a kötelező idő, amit diskurzusnak kell eltolteni egy latin házban, mielőtt az ember a tárgyra térne és a német hajóról szóló történet különben is jó bevezetőül szolgál.

— Nagykövet úr, Izrael népet aggasztja az uruguayi zsidóság sorsa a montevideói atrocitások nyomán...

— Megértém, hogy Izrael szívében viseli a zsidók sorsát, bárhol is vannak a világon — válaszol gondolkodás nélkül a nagykövet — és ezért ki akarom jelenteni, hogy az 50 ezer uruguayi zsidó biztonságban van és nincs ok aggodni értük. A második világháborúban akadtak olyan csoportok, amelyek meg akarták dönteni a demokráciát Uruguayban és kudarcot vallottak. Semmi

ok tehát arra, hogy most egy-két fanatikus örült miatt aggódjanak, akik mögött senki sem áll és akiket el fog érni a törvény keze.

— Biztos az, hogy senki sem áll mögöttük, nagykövet úr?

— Mindenesetre nem nyíltan — válaszol Pomes nagy követt — bár nincs kizárva, hogy Izrael jelenlegi elnökeinek keze van a dolgaiban.

A legtöbb diplomáciai küldetésükről eltérően Uruguay izraeli nagykövetsége Jeruzsálemben van, ami ismét csak jele az uruguayi kormány Izrael iránti szimpátiájának.

— Azt hiszem — mondja a nagykövet — hogy aki együtt akar élni a zsidó néppel szívvel és lelkével és érezni akarja a zsidó történelem lüktető pulzusát, annak Jeruzsálemben kell állomásoznia. Különben is Izrael szuverén állam és ha Jeruzsálemet jelölte ki fővárosává, akkor véleményem szerint, minden kormány kötelessége, hogy Jeruzsálemben nevezze ki diplomáciai megbízottait.

Kissé szegénylős mosolyal fűzi hozzá a nagykövet:

— Engem egyébként szentimentális szálak is fűznek Izraelhez: lányom itt ment férjhez a múlt hónapban a... chilei nagykövet fiához...

Magyar-zsidó tükör:

Molnár-Szenes kabaré

Már a neve is szerencsés a népszerű színművész-párnak, Szenes Gizinek és Molnár Pálnak, mert színházi emlékeinkben egy fur-

lyet biztosítaniok a nap alatt; egy-egy fellépést mindig új meghívás követett.

A közönség harsogó nevetéséből merítik a bátorságot és most folytatják a munkát, a legnehezebb műfajban, a könnyű műfajban.

Hétfe este mutatják be új kabaré-műsorukat a tel-avivi HOH-ban. A legnehezebb magyar-zsidó humo-

SZENES GIZELLA

csa rim-pár alakul: Molnár és Szenes...

Az elmúlt szezonban zseb-színházat alakítottak Molnárék, kabarészt rendeztek magyar-zsidó egyesületekben. Hogy milyen sikerrel? Molnár Ferenc sikeres tanítása, — miszerint a legszebb erkölcsi siker az anyagi siker — nos ennek alapján örömmel irhatjuk, hogy sikerült he-

MOLNÁR PAL

rísták műveiből adnak elő részleteket. Előre is tapsolunk a Molnár-Szenes kabarénak.

Brownfield Joseph Izraelben

Rövid látogatásra érkezett hozzánk Brownfield Joseph, Amerikában élő magyar-zsidó közéleti férfi, az UHJA végrehajtó-bizottságának elnöke.

A vendég tiszteletére baráti fogadást adott az UHJA izraeli elnöksége a tel-avivi Savoy hotelben.

Dr. Frenkel Jenő, v. szegedi főrabbi, dr. Weissburg Chajimné, ing. Rubin Illés, valamint Bleich Lajos, az UHJA izraeli főtájkára üdvözölték a vendéget, majd

a beszédekre Brownfield Joseph válaszolt.

Előadásában ismertette az UHJA amerikai tevékenységét és bejelentette, hogy együtt van a 18.000 fontnyi összeg a szervezet rámat-gáni szakmai átképző intézetének jelentős kibővítéséhez.

A fogadáson jelenlévő építész-mester kijelentette, hogy az ősi ünnepekig befejezik a bővítési munkálatokat az UHJA átképző telepén.

Egy magyar-zsidó Filadelfiából

Izraelben tölti szabadságát a filadelfiai magyar-zsidó egyesület elnöke.

Mandel Lajos, aki a háború előtt a budapesti Rumbach utcai templom főkantora volt.

— Egyesületünkhöz mint egy kétszáz magyar-zsidó család tartozik — mondja Mandel Lajos, — a nevünk: Magyar-heber egyesület. Kulturális és karitatív tevékenységét folytatunk, s tárgyalásokat kezdeményez-

tünk a Magyar Zsidó Világ szövetség vezetőivel, csatlakozásunkról.

A HOH egyébként hétfő este hivatalosan is fogadja Mandel Lajost, — aki 6 és 8 óra között szívesen látja barátait — a Molnár-Szenes est előtt. A vendég különben a filadelfiai Bét Juda templom főkantora és elnökségi tagja egy nagy amerikai kántor-szervezetnek.

Benedek Pál

DAVID LIVSCHITZ

ségre készen, egy doboz szívet tesz maga elé az asztalra.

— Nem tart attól, hogy az Európához való közelség veszélyeztetni fogja Izrael afrikai és ázsiai kapcsolatait?

— Eppen a fordítottja — mondja Livschitz — hiszen 16 afrikai állam már kapcsolatban áll a Közöspiacal. A kérdés nem az, hogy csatlakozunk keil-e, hanem, hogy nem késtünk-e el? Amikor a görögök felvették a kapcsolatot a Közöspiacal, még könnyű volt a bejárás, de mi okoskodtunk.

— És mi a jelenlegi kilátás?

— Zenon görög filozófust — válaszol Livschitz — egyszer megkérdezte valaki, mennyi ideig tart, amíg eljut az athéni piacig? „Előbb mutasd meg, hogy milyen gyorsan mész” — válaszolta Zenon.

Az egyetlen vigasz az, hogy Izraelnél nagyobb és hatalmasabb államok is meg vannak akadva a Közöspiac miatt.

A nyugati szocialista pártok kongresszusán, amely a Közöspiacról tárgyalt és amelyen Livschitz Eskol pénzügyminiszterrel együtt

Livschitz bizik Európában

— Ne hirdessétek követeleseiteket a háztetőkről — mondta Jean Monet David Livschitznek — és ne bizzatok mások ígéréteiben.

Jean Monet-t nem azért nevezik „Mr. Európának”, mert fejlett háztetűk vannak. A Mr. Európa titulust azért kapta a francia öregúr, mert ő álmolta meg és nagyrészen ő hajította végre napjaink legfontosabb nemzetközi fejleményeit: Nyugat-Európa gazdasági és politikai egyesítését.

David Livschitz izraeli politikus, aki felfedezte Európát. Pontosabban: az első között volt, aki ráismert arra, hogy Nyugat-Európában sorsdöntő folyamat megy végbe és megpróbálta erre felhívni az illetékes izraeli tényezők figyelmét.

— A dolog azzal kezdődött — meséli Livschitz, — hogy 1957 nyarán Jozsef Sprinzák, néhai házelnök közötti velem, hogy csatlakoznom kell a Kneszet küldöttségéhez, amely másnap utazik Strassburgba az európai tanács ülésére.

Strassburgban akkor még csak teoretikus tárgyalások folytattak, de Livschitz át érezte a megbeszélések jelentőségét. Amikor visszatért, fűhöz-fához szaladgált a nagy látomással: Nyugat-Európa néhány éven belül gazdasági és politikai téren fel fogja venni a versenyt Amerikával és a Szovjetunióval.

— Ben Gurion volt az egyetlen, akit felfogta a dolog jelentőségét. A többiek ügyet sem vetettek beszédemre — meséli Livschitz, aki végül is „európai propagandájával” annyi politikai ellenséget szerzett magának, hogy meg kellett válnia a Mápáj képvisletétől a Kneszetben és az elkövetkező években „a szocialista gondolat antológiáját” szerkesztette. Két szocialista gondolat között időnként Európába utazott, hogy ott megörökítse kapcsolatait a

KERESZTREJTVÉNY 1015

1	2	3	4	5	6	7	8		
9	10	11			12				13
14			15		16		17		18
19		20			21		22		
23		24			25				26
27					28				29
30			31				32		
33			34				35		
36		37		38		39			40
41			42		43				44
			45		46		47		48
									49
									50

Vizsintes: 2. A napokban elhunyt hollywoodi filmproducer. Nagysikerű filmje volt a „Peyton Place” teljes név. 9. Indiai pénzegység mássalhangzó. 11. A délkei vezére az amerikai polgárháborúban. 12. Az emberiség ósanyja. 14. Idegen férfinév. 15. Ebből nyerik az ópiumot. 17. Vissza: hamvveder. 19. Nemesi cím mássalhangzó. 20. Közvetrepedéseket és hasadékokat kitöltő ércesedés. 22. Hajó része. 23. Műszaki katonai. 25. Szovjet nehézbombázó. 28. M.B. 27. Francia törvénykönyv. 28. A Balaton csatornázott, hajózható lefolyása. 29. A pap hírdeti. 30. Hegedű része keverve. 31. Izraeli textilgyár. 32. Holland származású amerikai író, történelmi és földrajzi műveket írt. 33. Ausztria fővárosának fele. 34. B'szeder New-Yorkban. 35. Vissza: angol költő 1573-1631. Az angol barokk szellemi apja. 36. Ékezetes iparos. 35. Valamely embercsoport jellemző vonásait megtestesítő, általánosított alak. 40. Skálahang. 41. Francia távol. 43. Héber számértékben a.m.: 50-1-30. 44. Mar. 45. Jókévdül. 47. ... Club. nemzetközi írói egyesülés. 49. Személyes névadás. 50. Az amerikai felsőbbbíróság elnöke, a napokban Izraelben tett látogatást.

Függőleges: 1. Amerikai zsidó humorista, teljes név. 3. Távolodást fejez ki. 4. Elhunyt izraeli miniszter, az ország első közlekedés-

ügyi minisztere volt. 5. Gimnázium típus. 6. W.E. 7. Gardner filmszínész keresztnéve. 8. Pengető hangszer. 10. USA birtok a Nagy-Antillákban. 13. Zsidó hitre áttért keresztény francia nő, döntő része volt Joszele Izraelből való kiszóktetésében. 16. Vegytan. 18. Mauritius minisztere, a napokban Izraelben tett látogatást. 20. Vissza: napszak. 21. Folyó spanyolul. 24. Jó kártyalap. 28. Magyar származású angol Ázsia kutató. 29. Görög törzsa. 31. Mestelen testet ábrázoló képművészeti alkotás. 32. Héber számértékben a.m.: 30-50-300. 35. Svájci matematikus 1707-1783. Nevezetes munkája az analízis első nagy tankönyve. 37. Isztenség a hindu vallásban. 39. Keresztény egyház. 42. Kneszet tag. 46. Ünnepi öltözet mássalhangzó. 48. Tiltószó.

NYEREMÉNYKÖNYV

SZENES ERZSI:
VAN HAZAM

UJ KELET

REJTVÉNYPÁLYAZAT
SZELVÉNY 1015

Név:
Cím:

AZ 1015. SZÁMÚ KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTESE
Vizsintes: 2. WIMBLEDON, 20. DAMAO, 28. KROKI,
36. KAZAN, 41. RIGA.
Függőleges: 4. MAKAI, 8. OMAR, 18. SZMILANSZKI,
28. VIDOR, 35. KORFJA.

A Tisztelt Házban

Az Új Kelet parlamenti tudósítójától

A SERTÉSEK ALKONYA ügylész, hogy már-már bekövetkezik. A sürgős költségvetési tárgyalások egy kis, lélegzéstényi szünetében a Ház plénuma elé hozták a bizottság által kidolgozott törvényjavaslatot, amely megtiltja a sertés-tenyésztést, — tartását és vágását. Így aztán befejeződött egy majdnem fél évtizedes küzdelem, mert különböző formában sertésellenes törvényjavaslatok fennállása óta foglalkoztatják a Házat. A jelenlegi kormánykoalíció nyílt, vagy bizalmas megfigyelései nem érintették ezt a kérdést. Eppen ezért nem is a kormány részéről, hanem úgynevezett „magán” törvényjavaslat formájában terjesztették be az izraeli sertés-tenyésztés alkonyát jelentő törvényjavaslatot.

A javaslatot Jiszráél Jisajahu jemenita származású vallásos Mápáj-képviselő Ben Meír Nemzeti Vallásos párti, a nagyváradi Jákob Gross (Agudat Jiszráél), Eszter Rázziel-Naor asszony (Chéru) és Jákob Katz hozták a Ház elé. Első olvasásában még februárban elfogadta a Kneszet ezt a javaslatot és nem kevés izgalom után áttette a bizottsághoz további részletek kidolgozása végett.

Az egyik nagy változás, amin a javaslat a bizottságban keresztülment, fél-évrrel tolt ki a sertés-tenyésztés zavartalan lehetőségét. Az eredeti javaslat ugyanis a törvény megszüntetésétől számított **fél-évet** adott a meglévő sertésállomány felszámolására. A törvény ellenző képviselők nyomására azonban a bizottságban ezt a határidőt **egy egész esztendőben** állapította meg, s így az izraeli sertések végleges alkonya csak 1963 júliusában következik majd be.

KILENC ARAB FALU területén szabad majd a jövőben is sertést tenyészteni. Ezeknek a falvaknak keresztény lakosságú többsége van. A falvak valamilyen nyelven a Galilában fekszenek és jórészt területét sertés-tenyésztés szempontjából egy, a törvényhez csatolt térképvázlat határozza meg, nehogy a falu határának túl széleskörű értelmezésével ezeken a vonalakon túl is lehessen sertést tenyészteni.

AZ UTOLSÓ KÜZDELEM amelyet a törvény ellen a Házban folytattak, bár igen rövid volt, de azért itt-ott egy-egy érdekes szempontot is felvillantott.

Nachum Nir (Achdut Hádávodá) és dr. Chanan Rubin Mápám-párti képviselők voltak a javaslat utolsó erővel ellenzői. Ha már az egész törvényt nem tudták megakadályozni, megkísérelték annak büntető szankcióit csökkenteni. Ahol a törvény 10.000 font bírságot ír elő, ők 5.000-et javasoltak. Ahol viszont öt évet, ott kétfélezerre kérték azt csökkenteni. Persze, ezek a módosítási javaslatok egymásután estek el a szavazások karlendítésében.

Rubin képviselő ez alkalommal is kijelentette, éppen úgy mint az első vita idejében a javaslat minden ellenzője, hogy ők tulajdonképpen nem a sertés-tenyésztés mellett foglalnak állást, hanem meg akarják akadályozni a vallási kényszer éterén való megnyilatkozását. Más volna a helyzet, — mondta a képviselő, ha a javaslat egészségügyi okokra hivatkozna. De miután a sertés-tenyésztés megtiltását tulajdonképpen vallási indoklás vezeti be, — fűzte hozzá Rubin képviselő, — éppen úgy kötelesekünk — mint szabadgondolkodóknak — harcolni ellene, mint ahogy kötelesekünk volt az európai ország-

okban felvenni a küzdelem a rituális vágás betiltása ellen. Az ottani hatóságok e rendelkezéseikkel gyakran állatvédelemre hivatkoztak, ami azonban nem volt igaz. Szabadgondolkodó zsidók, köztük egyetemi hallgatók élesen tiltakoztak eme rendelkezések ellen, amelyek lényegében zsidóellenesek voltak. Pedig ezek a szabadgondolkodó zsidók igazán nem voltak rászorultak a rituális vágásra, illetve a köser husra.

Úná képviselő, a javaslat előadója, határozottan utasította vissza Rubin azon kísérletét, hogy a sertés-tenyésztés megtiltását az európai rituális vágás elleni törvényhozásokkal hasonlítsa össze. A szavazás eredményeként végül is bekerült az érvényben lévő törvények sorába a sertés-tenyésztés megtiltásáról szóló jogszabály.

Kitűnt azonban, hogy a törvény egyik szava, amely a sertés megölését foglalja magában, a bizottságban nagy vitára adott alkalmat. Valaki felvetette ugyanis, hogy e szó szigorú értelmezése alapján az is súlyos büntetésnek lehet kitéve, aki egy disznót véletlenül megöl, mondjuk, vadászpuskával való lövöldözés során eitalál, vagy autójával elüt. A javaslat előadója elmagyarázta, hogy a bizottságban végül is leszögezték: a vonatkozó szó alatt sertés-tenyésztés, vagyis sertésnek a hus felhasználása végett megölése értendő.

Végül csekély vigasz azoknak, akik időnként mégis szeretnék disznót tartani: a törvény lehetővé teszi, hogy az állatkertekben továbbra is tarthatnak disznókat, anélkül, hogy az-ért büntetés járna.

CLEMENCEAU, A „TIGRIS” valószínűleg rendkívül régien nem volt már időszerű parlamenti vitákban. A legutóbbi Kneszet-ülések egyikén azonban hirtelen felbukkant az egykor rélmeltem francia államférfi neve.

Jigál Alon szolgálaton kívüli tábornok, a fiatal és energikus munkáügyi mi-

JIGÁL ALON

niszter közel 150 oldalas könyvre terjedő, több mint két óras beszédében ismertette minisztériuma működését. Ez volt az első alkalom, hogy Jigál Alon mint miniszter, költségvetési beszédet tartott. Így aztán az első ellenzéki felszólaló, Soszták képviselő, kötelességének érezte köszöneti a minisztert és meg is dicserni a nagyszemű, tárgyilagos, sok érdekes adatot feltáró beszédért. — Szép szellemi teljesítmény volt a miniszter beszéde, mondotta a képviselő, de fizikai teljesítménynek is beillik. Hiszen több, mint két órán át állott a pódiumon és mondotta szónoklatát. Clemenceau szerint, — jelentette ki Soszták, — a háboru kiállításán **hatalmas** dolog ahhoz, hogy tábornokokra lehessen bízni. A munkáügyi tárca is elég komoly ügyet s úgy látszik, hogy azt egy tábornok jól tudja intézni.

Persze most is közbeszó-

lások formájában parázs vita bonyolódott le, mert egyes képviselők amellett kardoskodtak, hogy ezt a kijelentést Lloyd George tette, mások azonban ki-tartottak Clemenceau mellett.

LESZE MUNKANELKÜLISEG?

Ezt a súlyos kérdést vetette fel Alon miniszter katonához illő bátorsággal. Örömmel számolt be arról, hogy a nagy alijja ellenére az elmúlt évben teljes volt a foglalkoztatás. A jövő esztendőben azonban, a tudományos előirányzat szerint 45.000 új munkavállaló fog az izraeli dolgozók népes hadseregéhez csatlakozni. Ugyanezen előirányzat szerint a meglévő vállalatok fejlődését tekintve be véve, csak 36.000 új munkahelyet vesz figyelembe. A 9.000 fnyi különbözet valójában 9.000 embernek súlyos problémát jelenthet.

Alon miniszter követelt az ország gazdaságpolitikájának többi intézőitől, fejlessék egy a gazdasági életet, hogy ez a kilenc-zer ember se maradjon munka nélkül. Ha azonban ez nem következne be, — jelentette ki a miniszter, — úgy kénytelenek leszünk ismét a szükségmunka rendszerét bevezetni, nehogy az emberek tényleg munkanélküliek váljanak.

A KIBUCOK TÖRVÉNYE is kialakulóban van. Eddig még meg sem kísérelték, hogy a kibucok életét állami érvényű törvény keretében foglalják össze. Alon miniszter bejelentette, hogy minisztériuma most törvényjavaslatot készít elő — elsőt a maga nemében — mely jogilag kísérel meg határozni a kibucot, annak a társadalomban elfoglalt helyzetét s tagjainak jogállását. Sok-sok szövevényes jogi kérdést fog ez a javaslat felvetni.

A FIATAL MINISZTER GONDOSKODIK AZ ÖREGEKRŐL

és beszédében igen nagy helyet szentelt az idősebb dolgozók kérdésének. Elmondta, hogy a most kidolgozás alatt álló intézkedés olyan szakaszt akar az állami munkaközvetítő hivatalok szabályzatába bevezetni, amely fokozottan biztosítja az idősebb dolgozók jogát a munkához. E szakasz szerint bizonyos munkahelyeken, ha azonos adottságokkal rendelkező és azonos képesítéssel bíró munkavállalók jelentkeznek, úgy előnyben kell részesíteni az idősebbet fiatalabb vetélytársával szemben.

TEOKRACIA, VAGY SZOCIALIZMUS?

jellemez-e az izraeli államéletet? Ezt a kérdést Soszták képviselő vetette fel, aki elmondta, furcsa dolog a miniszterek elvi jelentőségi kijelentéseit hallgatni. Aki végig figyelemmel kíséri Warhaftig miniszter költségvetési beszédét, világosan úgy gondolhatta, hogy Izrael kormánya fellegősbabban vallási alapelveken nyugszik. Ugyanakkor Alon munkáügyi miniszter előadása leplezetlenül szocializmusnak tünteti fel az izraeli államrendet. Ki beszél hát valójában a kormány nevében és mi az igazság? Helyes lenne, — hangoztatta Soszták, — hogyha a különböző világ-szemléletet valló miniszterek — amikor az összkormány nevében beszélnek, — vigyáznak szavaikra és nem engednek saját vagy pártjuk világszemléletét az ország egészét illető kérdésekben kifejezésre jutni.

Dr. Ábrahám Gránót,

a nemzeti földvásárlás harcosa

Dr. Ábrahám Gránót, (Granovsky) a Keren Kájjetmet elnöke, aki egy héttel ezelőtt elhunyt, az orosz országi Palsti városkában született 1890. június 26-án. Röviddel ezután a család a közeli Odesszába költözött. Edesapja, Mose Granovsky, ismert cionista ászkan volt, akinek házában gyakran fordultak meg cionista vezetők, írók és gondolkodók. A fiatal-

A „sivá” alkalmából

Írta: Marton Ede

dorlás, a Keren Kájjetmet és az erdő-telepítés kérdéseiről. Ez utóbbi tárgyról írt tanulmányában kifejti az ország erdősítésének és a föld használatának alapelveit. Hágából a KKL főirodáját 1922-ben Jeruzsálembe helyezik át, Mená-

DR. A. GRANOT

ber a cionista gondolatot és a héber kultúra elemeit olyan tanítók irányítása mellett ismerte meg, mint Chajim Náchmán Bialik és Jehuda Steinberg, akik egész életére döntő hatással voltak. A Granovsky család 1907-ben alijázik. A fiatal Ábrahám „Herzlia” gimnázium növendéke lesz és nyári vakációját mezőgazdasági munkával tölti el a zsidó kolóniákon. Edesanyja azonban nem bírja megszokni a klímát és megbetegszik. Ez arra készíti a Granovsky családot, hogy visszaköltözék Odesszába. Az odesszai zsidó diákok szövetsége Ábrahámot elnökévé választja meg. E tisztségből kifolyólag meggyűlik a babiloni a hatóságokkal, amelyek 1912-ben többheti elzárással büntetik cionista tevékenysége miatt. Forró lész a talaj a lába alatt a cári Oroszországban és Nyugateurópába megy. Beiratkozik a freiburgi egyetemre majd később a lausannei egyetem jogi és közgazdasági szakán fejezi be egyetemi tanulmányait. Doktori munkája az emigráció kérdésével foglalkozik. Egyetemi tanulmányai mellett igen aktív cionista tevékenységet fejt ki Svájcban.

Huszonhét éves korában, 1917-ben feleségül veszi Mirjám Csernovicot, aki ebben az időben szintén Svájcban diákoskodik. — Az első világháború vége felé dr. Gránót a svájci állam bevándorlási hivatalában vállalt állást. Nehemja de Lieme, a Keren Kájjetmet akkori elnöke, 1919-ben Svájcban figyelmes lesz a nagy tudású, tehetséges fiatalemberre és felajánlja neki a KKL főirodai titkári állását, amit dr. Gránót azonnal elfogad. A KKL főirodája abban az időben Hágában volt, ahová 1914-ben, az első világháború kitörésekor, helyezték át Frankfurtból. A Nemzeti Alap munkájának szála most Gránót kezében futnak össze. Mindössze három évig tartózkodik Hágában és hivatali munkája mellett széleskörű irodalmi működést fejt ki. Cikkeit és tanulmányokat ír a palesztinai telepítés, a vándor-

chem Ussziskin, a Nemzeti Alap elnöke, dr. Gránót bízta meg a KKL pénzügyi és gazdasági osztályának vezetésével.

A húszas évek közepén bekövetkezett lengyelországi tömegalijja megindította a föld- és telekspekulációt, ami bénítólag hatott a jisiv fejlődésére. Ez a helyzet felszínre vetette azt a sok vitatott kérdést, hogy az ország fejlesztése szempontjából mi a helyesebb — a földnek nemzeti vagy magántulajdonba való megszerzése. Az 1925-ös bécsi Cionista Kongresszus elé a magánföldbirtok hívei támadásra készültek a KKL ellen, mert úgy vélték, hogy a földnek nemzeti tulajdonba való tartása lassítja az ország gazdasági fejlődését. Ebben az atmoszférában nagy feltűnést keltett dr. Gránót „A földpolitika problémái Erec Jiszráelben” című tanulmánya, amelyben lefektette a zsidó földszerezés politikájának alapelveit. Ez a füzet, valamint az 1919-ben kiadott „Föld és település” c. tanulmánya szabta irányt a cionista telepítési és agrárpolitikának kiemelve a KKL által nemzeti tulajdonba megszerzett földek szerepét a földspekuláció meg-előzésében.

Dr. Gránót pályájának jelentős állomásához érkezett el, amikor 1934-ben a KKL direktóriumának tagjává választották. Az ezt követő években a zsidó nép és a jisiv igen kritikus időket él át. A brit mandátárius kormány egyremásra hozta a zsidó telepítés fejlődését korlátozó intézkedéseit, amelyek között az 1939-es hírhedt Fehér Könyv volt a legsúlyosabb. Rendelkezései a zsidó bevándorlást havi 1500 lélekre csökkentették, ugyanakkor pedig megtiltották a zsidóknak, hogy araboktól földet vásároljanak. E foltjot az intézkedések kétségbeesett helyzetet teremtettek az országban, és a cionista vezetőség körében. Szüksége mutatkozott annak, hogy a cionista mozgalom új alapokra helyezze földpolitikáját. Elkör ismét dr. Gránót lép a porondra, amikor kiadja „Zsidó földpolitika Erec Jiszráelben” című tanulmá-

nyát, amelyben analízis és gyakorlatilag idértékelt a korlátozások által teremtett helyzetet.

Menáchem Ussziskinnál 1941-ben bekövetkezett halála után dr. Gránót került a KKL direktórium elnökévé. Az állam magánakulcsáig elvelt tragikus és küzdelmes években a KKL történelmi szerepet vitt a nép és az ország sorsának alakításában. A háború, a pénzihiány és a korlátozások ellenére a KKL ki tudta tolni a zsidó település határait Galilea legészakibb pontjára, behatolt a Negovbe, Bét-Seánba egészen a Jordánig és a zsidók által lakott városoktól távolabb olyan vidékekig, ahová a magánkezdeményezés soha behatolni nem tudott és nem is akart. Az Egyesült Nemzetek 1917 november 29-i történelmi határozatának másnapján dr. Gránót elégtétellel állapította meg, hogy a KKL előrelátó földvásárló politikája tette a megalakítandó zsidó államot az Egyesült Nemzetek forumai előtt területi szempontból meghatározható tényezővé. A létesítendő zsidó állam határait az UNSCOP, vagyis az Egyesült Nemzetek Speciális Palesztinai Bizottsága ugyan is majdnem pontosan a zsidó, illetőleg KKL kézben levő földek határvonalainál húzta meg.

Izrael megalakulása idején dr. Gránót ott találjuk az Ideiglenes Allamnéacs (Moecet Háám) tagjai között, akik 1948 május 14-én a telavivi múzeumban aláírták a Függetlenségi Kiáltványt. Később tagja lesz az első Kneszetnek, amelyben a pénzügyi bizottság helyettes elnöki tisztségét tölti be. A jeruzsálemi Héber Egyetem közgazdasági fakultása dr. Gránót az agrárpolitikai tanszék professzorává nevezte ki.

Azok a mélyreható változások, amelyek Izrael Államának megalakulása óta a zsidó nép életében és a cionista mozgalomban végbementek, szükségessé tették a KKL helyének és szerepének újról való értékelését. Azóta, hogy megszűnt a földnek vásárlás által való megváltása, a KKL minden erőforrását a földnek talajjavítás, erdősítés és mocsárszárítás útján való megváltására fordította. Azonban a KKL-éhez hasonló funkciókat állami hatóságok is végeznek, — bár kisebb mértékben — és ezáltal sok területen kettőségg mutakozik az állam és a KKL működése terén. Dr. Gránót már évek óta szükségét érezte a két funkció összhangba hozásának és sikerült is elvi megállapodást létesíteni a kormány és a Keren Kájjetmet között a feladatok logikus felosztása tekintetében. E megállapodás eredménye az a törvényjavaslat, amely a Kneszet előtt fekszik és amely a KKL hatáskörét utalja az erdőállást, talajjavítást és egyéb földfejlesztési tevékenységet, míg az állami hatóságok, vagyis a földművelési minisztérium és a kincstár fogják intézni az összes nem magántulajdonban levő állami és KKL földek kezelését, a földpolitikát és az erdőművelési tudományos kutatást.

A Cionista Akciós Bizottság 1960 január 4-én, dr. Gránót egyhangulag a KKL elnökévé (nászl) választotta meg.

Dr. Gránót, a KKL éleltöltött 4 évtizedes munkája sikeres betöltését láta a KKL és Izrael Állama között létrejött egyezményben, amely új horizontokat nyitott meg a cionista mozgalom legrégebb és legnépszerűbb intézménye számára.

ISTENKERESŐK A KÁRPÁTOK ALATT

A CHASZIDIZMUS REGÉNYE IRTA: SCHÖN DEZSŐ

26.

Elhallgatott. A delegáció tagjai összenéztek. Reb Jicchak felállt, a többiek követték. A rabbi bekísérte őket a beszédmedrisébe, ahol végighallgatták a napi siurt. A rabbi vacsorára marasztalta őket. Vacsora után elbúcsúztak és az esti vonattal visszautaztak a fővárosba.

★

Reb Zálmen Lájb másnap megtárgyalta a dolgot reb Mose Árje Freunddal.

— Búcsúzás előtt — mondta a rabbi — négy-szemközt beszéltem reb Ieikkal. Azt mondta, hogy a szervezetnek meg lesz a maga fegyvere.

— Nekem is ezt mondta — jegyezte meg reb Mose Árje.

— Én eddig nem gondoltam erre.

— Én se.

— Hát gondolja reb Mose Árje, hogy Szigeten valaha is szükség lehet erre? — kérdezte a rabbi.

— Semmit sem lehet tudni.

— Hát akkor próbáljunk tapogatozni.

— Lehet.

— De mit fognak majd szólni a Káhánok? — aggodalmaskodott a rabbi.

— Szépen néznénk mi ki, ha ilyen életbevágóan fontos kérdésekben aszerint igazodnánk, hogy mit szólnak majd hozzá a Káhánok.

Es reb Mose Árje Freund fölényesen mosolygott.

HUSZADIK FEJEZET

Szombat hercegnője megérkezett a szigeti zsidónegyedbe. Szerényen és csendesen jött, mint a vendég, aki nem akar feltűnést kelteni.

A piacon már eltűntek a pénteki hetivásárnyomai. Délután a rabbi megbízásából a bócherék járták be a piacot, nógatták a falusi fuvarosokat, hogy idejében induljanak haza. Estefelé aztán megállott a forgalom és elnémult a vásári zaj. Eltűnt a hétköznapi hangulat, hogy helyet adjon a béke és pihenés hercegnőjének.

A zsidó utcán egy fiatalember haladt végig. Lassan ment, mint akinek nem sietős a dolga s figyelt a kapujakból elősurruló alakokat. Tekintete a függönyök mögül kiszűrődő péntek esti gyertyák fényével találkozott s az volt az érzése, hogy ezek úgy világítanak, mint a fekete posztóval bevont lámpások... Szombat hercegnőjének nem sikerült elűznie a hétköznapi szomorúságát, amely a zsidónegyed minden udvarából és sikátorából kikandikált.

A piacon, amikor a fiatalember Halpert Nátán háza elé ért, valaki hátulról rácsapott. Meglepetten fordult vissza. Vigyorgó parasztarcot látott, a paraszt mögött néhány kamasz kuncogott. A paraszt megszólalt:

— Hiába borotválkozol, úgy is tudom, hogy köcsök tartozol...

Mielőtt a fiatalember meglepetéséből magához térhetett volna, az egész kórus rázendített a csöcsök divatos gúnydalára:

*Zakene, zakene
zummög a zsidó,
tótill, mámitil,
sárga bugyigó — — —*

A fiatalember megremegett és agyát elfátyolozta a harag. A megbántott zsidó önrzét és a Szabolcs megyei virtus ökolbe szorította a kezét. Felémelte karját, hogy a paraszt vigyorgó arcába sujtson, de rögtön megbánta. Belátta, hogy ököllé úgy nem bírja leteríteni mindazokat, akik terjesztik, vagy hiszik azt az irtózatot, melynek súlya alatt egy világtörténelmi nép vonaglik. Különösen neki nem szabad indulatba jönnie. Neki sok bölcseségre, mérsékletre és önuralomra van szüksége. Neki nem szabad abba a hibába esnie, amibe más ember eshet, amikor a harag erőt vesz rajta. Neki másnak kell lennie, — mert őt megfogadta, hogy felderíti a tiszaezlári lányka eltűnésének rejtélyét és napfényre hozza a zsidók igazságát.

Az események sötétén gomolyogtak. A nyolcvanas évek elején a magyarországi zsidóság fejére oltásták a vérvadát, a legborzasztóbb vadat, amely kultúrebereket egyáltalán érhet. Egy tizenéves esztendő kislány valami összekoccanás miatt neki ment a Tiszának és ezzel kapcsolatban szállt fel a rettentő hír, hogy a zsidók rituális gyilkosságot

követtek el. A hír gyorsan terjedt, hatása alatt Onódi és Istóczy antiszemita képviselők a parlamentben a zsidók kiűzését javasolták, a lakosságot országsszerte izgatták, úgyhogy sok helyen kilengések és fosztogatások voltak.

A tiszaezlári eset a magyarországi asszimiláns zsidók táborában súlyos csalódást keltett, mert kezdettől fogva szentül hitték, hogy az emancipációval leomlottak az anyagi és szellemi gettó falai. „A magyarországi zsidóságnak bele kell vetnie magát az asszimiláció karjaiba — így hirdették ezek a körök — minél gyorsabban el kell merülnie és akkor semmi sem állhat boldogulásának útjában.” S ime: alig másfél évtizeddel az emancipáció törvénybeiktatása után, a polgári egyenjogúság úgynevezett mézesheteiben, az eszlári kislány eltűnése elég ok volt arra, hogy a Kain-bélyeget az egész zsidóság homlokára rásüssék.

A fiatalember lehorgasztotta a fejét és befordult a Korona-utcába. A rabbilakás irányába ment. Már beszélt a rabbiival. Reggel, amikor megérkezett, első útja odavezetett. Elmondta a rabbinak, hogy Szabolcsi Miksának hívják, foglalkozására nézve hírlaptudósító és azért jött le Máramarosba, hogy megtudja a vajnági Herskó Dávidtól, az eszlári per egyik szereplőjétől, vajon mi lehetett annak az oka, hogy az ártatlan-úsztatást magára vállalta. A rabbi kérte, hogy maradjon szombatira Szigeten, majd megbeszéli részletesen a dolgot.

A rabbi beszédre zsifolva volt. Szombat hercegnője levetette fátylát és annak szétáradó fényétől sugárzottak az arcok. A meggörnyedt hátak egy pillanatra kiegyenesedtek, a ráncok elsimultak, a lelkek lemosták magukról a hétköznapi porát és a szemekben kigyulladt a szent remény egy szikrája. A kifényesített kandeláberekben gyertyák égtek és barátságos fényt árasztottak. A gyülekezet dala betöltötte a kis imaházat. Szállt az ének a magasba: „Mizmor sir l'jom hásbát...”

Szabolcsi Miksa figyelt az imádkozókat. Az ima vége felé az emberek fáradtan és erőtellenül hajlongtak, hangjukat néhol elnyelte az erővel elfojtott zokogás. Ugy tűnt neki, hogy a szomorú melódiákból az egész zsidó nép fájdalma csendül ki.

Hát már ide is befurakodott az a szomorúság, amely a zsidónegyed minden sarkából kéri? — tűnődött magában. Felmérhetetlen lehet a baj, ha már egy chaszid beszédre péntek esti melódiában is érződik a felgyülemlt keserűség... Szabolcsi Miksa ismerte az utóbbi események minden fázisát, fontos szereplője volt a nagy pernek, de huszonöt éves dobent rá először a zsidó nép tragédiájának megszedítő és végzetes mélysegeire.

Az imádkozás alatt Szabolcsi Miksa újra számot adott magának a helyzetről. Igaz — gondolta világlelőre szóló utralvoija a zsidóságnak, hogy mások bűneit neki kell könnyeket hullatnia. De lássuk, mi történt a magyar zsidósággal? Az emancipáció szabad levegőjében az érvényesülést hajszolta és igyekezett magáról a gettó emlékeit lerázni. A hozzáférhetővé vált kenyérkereseti pályákon felszabadult szellemi képességeivel olyan erőt fejtett ki, hogy azok, akik a múlt emlékeit szívüktől, lelküktől elhessegetni nem tudták — a minden téren megnyilvánuló haladás sebesültjei számára bűnbakot kerestek. Eddig hitt abban, hogy a haladás és az igazság győzni fog. A chaszidok szomorúsága azonban gondolkodóba ejtette és pillanatokra elcsüggedt.

Az ima befejeztével egy bócher Szabolcsi Miksát a rabbi szobájába vezette. Pár percig egyedül volt és gondolatai közben annyira elkalandoztak, hogy elfelejtett leülni. Reb Zálmen Lájb bejött, levetette tálcáját és vendégéhez fordult:

— Új le, nyugodtan beszélhetünk, nem zavar senki. Csak mi ketten leszünk a vacsoránál. Meghagytam a hiveknek, hogy ma este mindenki maradjon otthon.

A bócher hort és kalácsot hozott a vendég számára és távozott. Kidust mondtak, majd kézmosás után felszételték a kalácsot. Reb Zálmen Lájb ekkor megszólalt:

— Most mondd el, kérlek, hogy tulajdonképpen miért jöttél?

Mielőtt Szabolcsi hozzáfogott volna elbeszéléséhez, reb Zálmen Lájb az asztalra könyökölt és lehunyta a szemét. Ugy tett, mintha aludna. Nyilván ilyen módon jelezte, hogy figyelme az elbeszélő szavaira irányul.

Reb Zálmen Lájb fáradt, öregember volt akkor, tül a hetvenen. Magas korához az is hozzájárult, hogy az asztma gyötörte. Az eszlári ügy igen elkecsesítette. Eltekintve a vesztélytől, amely az egész

zsidóság feje fölött tornyosult, személyileg is érdekelve volt a dologban. Schwartz Salamon, az eszlári próba-sakter, aki hónapok óta börtönben sínylődött, egy álló esztendőig a jesivájában tanult. A nagy-névű mezőkaszonyi rabbi, reb Mose Áron Fränkel ajánlóoraival jött annak idején hozzá... Szerencsétlen ember, gyermekkorában is olyan szánalmasan vézna volt. Azután a letartóztatott tutajosok is máramarosiak. Hozzá tartozóik, az asszonyok és a gyerekek, naponta jönnek hozzá, sírnak és rimázkodnak. „Der Rebe miz helfn” — a rebének segítenie kell — mondják és nem akarnak helyükről elmozdulni. Ennyi szomorúság láttán az ember szíve akkor is megindulna, ha történetesen kőből volna... Az is baj, hogy zsidó ember nem mer este az utcára kimenni... A técsői és viski magyarok elverik a zsidó fiúkat... Még csak ez a levélhistoria hiányzott... Ez végképpen elkecsesítette. Nem magáért búsul: kicsoda ő, kicsoda ő, hogy a maga házánépéért inkább aggódjon, mint a többi zsidóért? Neki egyébként sincs már sok ideje, naponta imádkozik, hogy az Örökkévaló csak addig adjon neki erőt, míg ezeknek a szerencsétleneknek az igazsága kiderül és a zsidóság feje felől elhárul a vesztély. Am az ő ereje naponta fogy, míg az eszlári ügyben egyre nagyobb a sötétség...

Szabolcsi Miksa nem fogott azonnal hozzá az elbeszéléshez. Nem tudta magának megmagyarázni, hogy miért, de elfogult volt. Mint talmudista kezdte pályáját és így tudta, hogy reb Zálmen Lájb világhírű tudós és a magyarországi rabbi-kar tekintélyes része az ő jesivájából került ki. A rabbi kora is mély benyomást tett rá. A rabbinak nálánál idősebb unokái voltak, ilyen emberrel pedig a beszélgetés vonatottan indul. Egyáltalán, a reggeli rövid párbeszéd után az volt a benyomása, hogy a rabbi nem fog segíteni neki, enélkül pedig nem jön rá a titok nyitjára és máramarosi küldetése kudarcot vall.

Hogy nem fogott hozzá az elbeszéléshez, reb Zálmen Lájb felemelte a fejét, találokzott Szabolcsi zavart, ideges tekintetével, mire melegen és barátságosan szólt hozzá:

— No, mondd el, fiam, mi is van azzal a levéllel?

Szabolcsi legyűrte zavarát és beszélni kezdett.

— A múlt hónapban — kezdte — névtelen levél érkezett Nyiregyházára, a törvényszék elnökéhez. A levelet innen, Szigetről, küldték. A levélirő elmondja benne, hogy egy öreg Weiser nevű szigeti zsidónak volt egy szolgálója, aki megbetegedett, kórházba került és ott meg is halt. Ennek a szolgálónak a hulláját csempészték le a tutajosok és erre a hullára huzták rá Solymosi Eszter ruházatát. A csempésztést a rebe és reb Kálmen Káhán tervezték ki. Reb Kálmen adta a pénzt az úsztatáshoz egy Smilovits nevű zsidónak. A hullá úgy került Csonkafüzesre, hogy...

— Mit akarsz most itt csinálni? — szakított a félbe reb Zálmen Lájb.

— Könyörgöm, rebe, hallgasson meg és be fogja látni, hogy helyes uton járok. Szentül meg vagyok győződve arról, hogy az a hulla, amelyet Eszlár alatt kifogtak és amelyen Solymosi Eszter ruházata volt, csakugyan Solymosi Eszter hullája. Ha a rebének türelme lesz meghallgatni, elmondom, milyen nyomós és minden kétséget kizáró bizonyítékok szólnak emellett. Ha ezt bebizonyítjuk, a vérvad meséje szertefoszlik. Herskót, tudom, kínozták, ezért vallotta, hogy ő csempészte a hullát. Kérem, rebe, hívassa ide Herskót és beszéljen a lelkére, hogy mondja el az igazat. Hogy mondjon el mindent.

— Nem fogja elmondani — jegyezte meg reb Zálmen Lájb halkán.

— Nagyon jól tudom ezt, rebe — folytatja Szabolcsi nekilendülve — a vajnági Herskó Dávid nem fog saját akaratából panaszt emelni amiat, hogy a csendőrök gyötörték és vallomást csikartak ki belőle. Nagyon jól tudom, hogy Herskó szegény ember, gyámoltalan zsidó. Ő most otthon van, innen a negyedik faluban, felesége és gyermekei mellett. Örvend, hogy túlesett a bajon és végre kiszabadult a bírák, pandurok és csendbirtosok kezéből. Ha panaszt emel, újra bíróság elé kerül, újra idézgetik, újra nyagattják. De itt nem Herskó Dávidról van szó, hanem az egész zsidóságról. Emiatt jöttem én a rebéhez... Ez a Herskó vallásos ember, egyszerű, dolgos máramarosi zsidó. Most pedig, ha a rebe elhívja, megmagyarázza neki, hogy milyen nagy ügyről van szó, hogy a Tóra parancsai szerint neki be kell vallania az igazat és hogy a rebe meg az egész szigeti bét-din jónak látják, hogy valija be... az... akkor biztosan panaszt fog emelni.

(Folytatása hétfőn)

Az „utolsó válogató verseny” Dzsakartára

A dzsakartai ázsiai olimpiásra készülő atléták száma még egy utolsó válogató versenyt rendeztek...

A 800 méteres női síkfutást Cháná Oádik, a Háposi Petách Tikva versenyzője nyerte...

Ismét győztek kosarasaink

Tel Aviv város kosárlabda válogatója, mely Törökországban a városok nemzetközi tornáján vesz részt...

A tel-avivi csapat ezután Ankara válogatója ellen játszott, mely tulajdonképpen a török utánpótlás-esapatnak felel meg...

USZÓVERSENYEK IFJUSÁGI REKORD-EREDMÉNYEKEL

A hét végén Natanján, Fetach Tikván és Náán kibuchan rendeztek uszóversenyeket...

Japán cég állítja helyre a hedzsázi vasutvonalat

Tokio, (IFP). — A hedzsázi vasutvonal helyreállításai munkájáról szóló szerződést aláírták Ammanban a Marobni Ida japán vállalat, valamint a három érdekelt arab állam megbízottjaiból álló küldöttség között...

másodperces eredménnyel nyerte. Az 5000 méteres síkfutás győztese Chájim Cábari, a Háposi Rison Lecion hosszútávfutója lett...

A kalapácsvetést Mitr Jákovi nyerte meg 54.94 méteres, a diszkoszvetést pedig Gidon Ariel 47.41 méteres dobással.

A 4x100 méteres váltófutásban a Háposi válogatott lett az első 44.5 másodperces eredménnyel. Rud ugrásban mindössze két versenyző volt s azt a 17 éves amerikai Marc Savelich nyerte meg 373 centiméterrel...

A 800 méteres női síkfutást Cháná Oádik, a Háposi Petách Tikva versenyzője nyerte 2:21.0 percen...

Ugyancsak ellenfél nélkül versenyzett Jair Pantilat, a Maikábi Tel Aviv kiváló közép távfutója...

A Náán kibuchban megrendezett uszóversenyek legjobb eredményét Jicchák Lurie érte el, aki a 100 méteres gyorsuszásban 1:05.0 perc alatt, míg a 100 méteres pillangóuszásban 1:10.9 perc alatt ért a célba.

A petach-tikvai uszoda hőse ezúttal a nemrég állítható volt magyarok Landner Rafi-Robert volt. A 17 éves versenyző, aki a Háposi Tel Aviv színeiben indult, kerek egy perces idővel győzött a 100 méteres gyorsuszásban.

SPORTHÍREK

Hatalmas küzdelmet vívott egymással a Makkábi Kirját Motzkin és a Háposi Tel Aviv női kosárlabda csapata az országos kupában...

Ma ül össze az úgynevezett „dzsakartai bizottság”, hogy a dzsakartai ázsiai olimpiáson résztvevő sportkudótszág végleges összetételét megállapítsa.

Kairóban nagy érdeklődés mellett játszottak le a budapesti Vasas labdarúgó mérkőzését egy kairói csapat ellen, amelyet a magyarok fölényesen 5:1 arányban nyertek.

A Davis Kupa keretében Svédország teniszválogatója az első nap 2:1 arányban vezet Olaszország ellen.

Folytatódnak az antiszemita terrorlámadások Argentínában és Uruguayban

Ujra bántalmazták Graciella Sirota orvostanhallgatónőt

Buenos Aires (UPI). — Graciella Sirota 21 éves zsidó orvostanhallgatónő újra megtámadták antiszemita huligánok. A fiatal lány, akinek a mellére egy hónapja elelőtt horogkeresztet égettek, az anyjával ment az utcán, amikor négy férfi megtámadta, ütlegelte és rugdosta őket...

A péntekre virradó éjjel újabb, hasonló támadás áldozata lett Alberto Ventolina, 21 éves zsidó építőmunkás, aki öt ismeretlen ember megtámadott, bevonszolt egy autóbá és ott véresre verték. A támadók azt követelték Ventolinától hogy kiáltson: „Eljen Eichmann!”

Ventolina a rendőrség elmondta, hogy támadói horogkeresztet akartak karcolni arcára és mellére, miután letették róla ruháit, de ő hevesen ellenkezett és így végül beérték azzal, hogy elrabolták pénztárcáját.

Uruguayban, ahová antiszemita hullám Argentínából átszápott, a hatóságok néhány ismert antiszemitát kihaltattak, de aztán szabadlábra helyezték őket, mert nem találtak bizonyítékokat arra, hogy kapcsolatban voltak a támadások szervezőivel.

A zsidóellenes kilengések listája azt mutatja, hogy július 16-án megtámadták dr. Maximo Handelblank 34 éves argentinai származású orvost és horogkeresztet véstek a lábába. Egy héttel ezután három támadás történt, köztük egy 23 éves zsidó fiatalember ellen, aki egy zsidó újságot hordott szét Montevideóban.

A rendőrség újra elővette Marcel Haendel zsidó ügyvéd meggyilkolásának iratát. Dr. Haendel néhány hónappal ezelőtt megtámadták és ütlegeltek megölték. Annakidején rablással magyarázták a gyilkosságot, de az utóbbi fejlemények hatására a rendőrség új nyomozást kezdett. Haendel főleg kártérítésekkel foglalkozó ügyvéd volt, aki számos uruguayi zsidó ügyet képviselte a német hatóságok előtt.

Rio de Janeiro, (STA). A brazil hitközségek tétő szervezete közölte, hogy magánadatekiveket vett fel, miután a hatóságok 8 hónap alatt nem tudták megállapítani, ki szentségtelenítette meg Corritiba zsidó temetőjét.

Emberek, akikről beszélnek

(Folytatás a 4-ik oldalról) lamelyk jiddis társulatba, de ő elég fiatalnak érezte magát ahhoz, hogy újra kezdje, új nyelven, ami eddig színészeknél különösen nehéz teljesítmény.

A fiatal házaspár a petach-tikvai upánom tanult négy és fél hónapig. — Emlékszem, hogy egy nap eljött egy újságíró interjú csinálni az új olékkal és többek között megkérdezte tőlem, hogy mivel foglalkoztam külföldön — meséli Lea König. Színésznő voltam — válaszoltam. És mit akar csinálni itt? — kérdezte az újságíró. Színésznő akarok lenni — válaszoltam. Erre óriási csodálkozó szemeket meresztett rám, mintha forradalmi újítást volna, hogy valaki Izraelben oljasmivel foglalkozzék, aminek ért.

dó temetőjét. Ebben a kisvárosban, amelyben néhány száz zsidó család lakik, 40 sarkóvet döntöttek ki a temetőben. A rendőrség minden jól szerint, eddig semmiféle lépéseket sem tett. A város zsidó családjai jórészt 50 év előtt telepedtek itt le.

Nyugatnémetország braziliai nagykövetsége közölte a zsidó szervezetekkel, hogy a bonni kormány utasítsa büntető feljelentést tesz és polgári pert is indít egy braziliai kiadói vállalat ellen, amely öt hónap előtt Sao Paulóban kiadta

TEGNAP KIRJÁT SMONÁN TUNTETETT A BNÉ JISZRAEL TÖRZS

Egy amerikai reformrabbi is a szónokok között volt

Kirját Smona. (Az Új Kelet tudósítójától). — „Nem szunyad és nem nyugszik Izrael öröze mind addig, amíg az összes törzsek nem lesznek egyenlők” — jelszó alatt tüntettek tegnap Kirját Smonán a Bné Jiszraél törzshöz tartozók százas tömegei.

A tüntetés előzményeihez tartozik, hogy a joekneai és áskeloni ismeretes esetek után mintegy három héttel ezelőtt a kirját smonai rabbinátuson is megjelent egy fiatal pár esküvői szándékkal. Oohana rabbi távollétében a házasságokat bejegyző Lugatti rabbi fogadta a párt, aki ismerve azok származását, megkérte őket, jöjjenek máskor, amikor a rabbi ott lesz, hogy az döntse el a sorsukat. A fiatalok azonban elmentek Oohana rabbi lakására, aki mint utólag kiderült, annyira szeretetében fogadta a két fiatalat, azonnal kijelentette előttük, hogy hajlandó összeesküdni őket.

Ennek dacára tegnap mégis megtartották a nagy tüntetést, amelynek előlki asztalánál helyet foglalt Dávid More poigámmester is, aki támogatásáról biztosította hallgatóit harokukban. A négyülés egy másik szónoka egy amerikai reform rabbi volt, aki kijelentette, hogy mint a Bné Jiszraél törzshöz tartozó tag, csakis az amerikai reform zsidóságnál töltött be rabbi hivatást. Rajta kívüli egy mozgalom országos központjából, mint Kirját Smona lakóiból is felszólaltak, majd tiltakozó sürgönyöket küldtek Ben Gurion miniszterelnöknek, valamint dr. Wahrhaftig valkástügyi miniszternek a megkülönböztető politikáért.

PARATLAN SIKERREL SZEREPELTEK az izraeli gyaloglók Hollandiában

Egyetlen izraeli sem maradt le

Nijmegen. (ITM, AMP). A nemzetközi négynapos távgyaloglás összes izraeli résztvevői befejezték a gyaloglás negyedik és utolsó napját anélkül, hogy egyetlen egy résztvevő elhagyta volna soraikat. Az Egged sofőrjeinek csoportja, valamint az izraeli vegyes katonacsapat egymásután maradtak be Nijmegenbe, emelkedett hangulatban, izraeli dalokat énekelve.

Sokezer néző óráig várta az izraeli csoportokat, mert ezek későn indultak az utolsó utszakaszra és későn is érkeztek meg. A városba való bevonulásuk előtt kilométereken keresztül a nézők ezreinek lelkes

„Mein Kampf” portugál fordítását. Mivel a diplomáciai közbenjárás a braziliai hatóságoknál nem használt, a németek most arra hívatkoznak, hogy Hitler műveinek kiadási joga a bajor kormány tulajdonában van és a braziliai kiadó nem kapott engedélyt.

Tegnap este jelentik Braziliából, az ország új fővárosából, hogy Candido de Oliveira belügyminiszter már elrendelte a „Mein Kampf” portugál kiadásának elkövetését — a német nagykövetség követelése alapján.

PARATLAN SIKERREL SZEREPELTEK az izraeli gyaloglók Hollandiában

Egyetlen izraeli sem maradt le

Mig a katonai csoport tagjai kifogástalan disziplinában bettek meg az utat, az Egged sofőrjei könnyedében lépdelték. Amikor az izraeliek a célponthoz érkeztek, a rokonszenvek olyan kitörése fogadta őket, hogy nem tudták befejezni utolsó óra táncukat, mert a közönség körülöttük gyülekezett és tuiságosan szék helyre szorította őket. Olyan sok virágot dobáltak rájuk, hogy kénytelenek voltak azokat összezsénni.

Ki kell emelni, hogy a gyaloglás nem volt a legkönnyebb feladatok közül való a holland időjárás állandó változása miatt. A szerencse azonban az utolsó napon most sem hagyta el őket, mint ahogy az előző hollandiai gyaloglásoknál is történt, mert ragyogó idő virradt rájuk. Ez tette lehetővé az izraeli gyaloglók remek teljesítményét. Még az egyéni versenyzők is, akik természetesen el-emaradoztak a csoportok mögött, valamennyien célba értek.

Az egyik izraeli katona megkérdezett egy holland újságíró, hogy miért rokon szesznek úgy Hollandiában az izraeliekkel? A válasz a következő volt: „Látuk a hollandokat, a svájciakat, az amerikaiakat és a többieket, majd pedig elvonultak az izraeliek is. Ilyenkor a hollandok ezt mondják: Ime egy igazán nemzeti masiroz.” Ezzel fejeződött be a nemzetközi gyaloglóverseny, amelyen 11.696 versenyző vett részt.

A Hitachdut Oléj Hungária közleménye

TEL-AVIV

NAGY MŰVESZEST a tel-avivi HOH kultúrteremben (Hajarkon 61.) június 30-án, hétfőn este 8 órakor

SZENES GIZELLA és MOLNÁR PÁL a kiváló színészházaspár új műsorának bemutatója. Az új műsorban: Molnár Ferenc, Ném Károly, Gábor Béla és Kollár Andor legsikerültebb komédiáit mutatják.

Az est keretében fellép: Juhász Dáni harmonika-virtuóz. Héber és magyar szónokok. Bevezető: Gornál Gerson, HOH elnök. Terebérhozzájárulás 2 font. Jegyárvétel: Hadaah és Léon könyvtárakban. Hűtött nézők. A Molnár művészet keretében üdvözli a HOH orsz. központja nevében

dr. Földi Márton

Húszkris vendégünk: Mandel Lajos

hírneves amerikai főként. Mandel Lajos a Philadelphiában és magyarországi zsidóság egyik kiemelkedő vezető személyisége, aki felelősséggel együtt minden Izsrael megsegítésére irányuló akcióban áll. Mandel Lajos az ország szívesen áll országunkban élő barátai és ismerősei rendelkezésére.

OHOLÓN A chotoni HOH augusztus 1-én, szerdán este 8 órakor

az uszoda teraszán Herzl emlékműpályán

rendez. — Az ünnepi szónokok: Dr. Berg József főrabbi.

Kérjük a magyar jidov barátaink megjelölésükkel adni a részleteket szervezett használat megajátója emlékének. Belefordít nincs.

A Kol Jiszraél magyar adományok listája (Tel-Aviv, 1943) (Jeruzsálem) és 278 (Háifa) középhullámhosszon hallható.

6: Má tov, 6:05: rövid hírek, 6:10: zenés óra, - 6:37: műsor-ismertetés. 7: hírek, 7:17: hang-lemerek, - 7:45: izraeli dalok, 8: rövid hírek, 11:16: népszerű koncert Delibes és Csajkovszki műveiből, 12: asszonytörté, 12:30: héber dalok, - 12:45: déli zene, 13:30: hírek, 17: hírek és 10-13:30: színdarabok, 17:06: gyermekokok, 17:40: vasárnapi zene a szerény lakosságunk, 18:30: a szerülő ifjúságunk, 19: hírek, - 19:20: „Moszkvát ajzsalak” — orosz dalműsor, 20:15: hangnemes műsor, 21: hírek, 21:30: Mordecháj Sztejer: Oratorium, a Kol Jiszraél zenekarának előadásában, - 22:15: Nadja Reisenberg (szoprán) Csajkovszki és Chopin műveket játszik, 23: műsorok.

PARHUZAMOS MŰSOR 8: rövid hírek, 8:02: reklámok és hangnemesek 10 óráig, 10: rövid hírek, - 17:05: hangnemesek, 18: rövid hírek, 21:30: szórakoztató műsor, 22:45: hangnemesek.

A HADSEREG MŰSORA 10-11 óráig hangnemesek, - 18:08: üdvözlés dallal, - 18:08: táncnemesek, 19:15: tarka műsor, 21:15: slágerek, 22:15: táncnemes. Ügyetlen grógyserkények

Tel-Avivban: Frankel, King George 26. sz. 223721; Nordau, Ben Jehuda 26. sz. 42673; Jehuda Hájari 26. sz. 65159; Noga, Jaffa tel. 31504. Jeruzsálemben: Mizr, rech. Jaffa 46. tel. 24000. Háifa: Hámzész, Herzl 57. tel. 2800.

HABIMA H

Tel-Aviv, júli 29., vasárnap A Kisteremben KEZDETBE

IZRAELI OPERA Vasárnap, júli 29., este 8:00 AIDA

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA ELADÁSOK KEZDETBE: 4, 7:30 és 9:30 órakor ALLENBY: Egy szörnyeteg négy mész

ARMON DAVID: Lopott boldogság BEN JEHUDA: An éjszaka vörös ga. II.

CAPON: Porgy és Bécs CHEN: Lángoló nyár GAT: Idegen kopog az ajtó

EDEN: Sok szerelmes arc ESZTER: Mind beleszeretett HOP: Az új ház nyara

MAXIM: A szép amerikai MGDALOR: Kaszárzó II MURABI: A megtámadott lány

ORION: Toby Tyler OPHIE: A farkasok csodája PEER: Flakalok

PARIS: Kegyelmi kérvény SÉROT: Arat a szerencsétlenek TEL-AVIV: Tengeregyhálogás

TAMAR: Marco Polo YARON: Aludni csodál ZAMIR: A láthatatlan úrrózs

1963 VII 29 Új Kelet 7

A felsőbiróság nem avatkozik be Farkas-Wieder itmaradása érdekében

A belügyminisztérium két havi haladékat adott neki, hogy valahová beutazási engedélyt szerezzen — A hazatérési törvény módosítására szólította fel a belügyminisztériumot a felsőbiróság

Jeruzsálem, (Az Új Kelet tudósítójától). — Farkas-Wieder Bernát kérését pén- teken elutasította a felső biróság, amely nem hajlandó a belügyminisztérium arra utasítani, hogy a

Churchillt nem akarják kiengedni a kórházból

London, (Reuter.) — Sir Winston Churchill környezetének egyik tagja elárulta, hogy az agg államférfi, aki csodálatra méltó gyorsasággal épült fel csipő esont töréséből és annak bonyodalmaiból, voltaképpen már elhagyhatná a kórházat. Más betegeket ilyen állapotban el szoktak bocsátani. Sir Winstonnál azonban az orvosok tudják, hogy ha kiengedik a kórházból, nem bihatnak benne, hogy be fogja tartani előírásait. Ezért egyelőre a kórházban tartják Churchillt, aki még csak néhány lépést tud megtenni és toloszéken „járkál” a Middlesex kórházban.

Veszedelem postaszolgálat

Az ugandai posta egyik alkalmazottja azzal a kérelemmel fordult főnökeihez, hogy veszélypótlékot utaljanak ki a számára. A Campalában működő postás elbeszéléséből kiderül, hogy kérése nem indokolt. A postás útja egy természeti rezervátumon keresztül vezet és amikor a napokban biciklijén hajtott az úton, az egyik kanyar mögött hirtelen 14 oroszlánból álló csorda közébe jutott. „A riadt oroszlánok a fel- főlött ugrottak át” — mesélte a rémült postás, akinek az ijedségen kívül nem esett baja. Tellebvalói még nem döntöttek az oroszlánpótlék kiutalásáról.

EGY MONDATBAN

● Az amerikai képviselő- ház tegnap végleg jóvá- hagyta a 48 milliárd dollá- ros hadi költségvetést, a- melyből 19,5 milliárd dol- lárt kap a légihaderő.

● Washingtonban közöl- ték, hogy Amerika hajlan- dó Tunisznak 180 millió dolláros kölcsönt nyújtani fejlesztési tervei végrehaj- tására.

● Dr. Szukarno indonéz elnök ismét hazarendelte a hollandokkal Új Guineáról tárgyaló bizottságát, élén Szubandrio külügyminiszter- rel, azt követelve, hogy még az idén adják át Holland Új Guineát Indonéziának.

● Az amerikai kormány a laoszi válság megoldása nyomán hazarendelt 1800 tengerész katonát a szom- szédos Thaiföldről, ahol még ezután is 3200 amerikai ka- тона marad.

● Kennedy elnök a Fe- hér Házban vezető tanács- adóval értekezést folyta- tott arról, hogy a Nyugat engedményeket tegyen az atomellenőrzés kérdésében, miután új műszerek távol- ról meg tudják állapítani a földalatti robbantásokat.

● Zacharov tengernagy, a szovjet flotta napja a- kalmából kijelentette, hogy a Szovjetunió atomhajtsú tengeraltatójáról jobb és gyorsabbak az amerikaiak- nál.

● A perzsa sah, aki pa- kisztáni látogatás után Af- ganisztánba érkezett, az af- gán parlamentben tartott beszédében kijelentette, hogy Irán 15 százalékkal esőkéntani akarja hadere- jét.

kérelmezőt bocsássák sza- badon és adjanak számára Izraelben letelepedési jo- got. Ugyanakkor a dr. Jic- chák Olsan felsőbirósági elnök által kihirdetett ha- tározat megemlíti, hogy a belügyminiszter két hónapi haladékat adott Wieder- nek, valamely külszországba szóló beutazási engedély szerzésére. Wieder ez idő alatt nem helyezhető sza- badlábra.

Ezzel befejeződött Wie- der Izraelben maradása miatti küzdelmének első jogi szakasza, amely két teljes napon át folyt a fel- sö biróság hármas tanácsa előtt. Münzer ügyvéd, Wie- der jogi képviselője, a bi- rák állandó kérdéseivel küzdve, a tárgyalás másod- dig napján azt a jogi té- tel igyekezett elfogadtat- ni, hogy Wiedernek jár az izraeli állampolgárság, mert 1946-47-ben az ország- ban tartózkodott. Münzer álláspontja szerint, aki va- laha is mint zsidó Izrael- ben, illetve a korábbi Pa- lesztinában élt, az 1952-ben meghozott ugynevezett ha- zatérési törvény rendelkezé- sei alapján automatiku- san elnyerte állampolgársá- gát.

Wieder újbóli ideérkezé- se alkalmával állampol- gársága ismét érvényt kapott és ezért nem uta- sítható ki.

Olsan elnök az ügyvé- del való vita során a töb- bi között megjegyezte, hogy bár ezt a jogi állás- pontot abszurdumnak tart- ja, nem mulaszthatja el, hogy meg ne dicsérje Mün- zert azért, hogy ügyvédi hivatását oly kitűnően tel- jesíti és Wiedert oly oda- acással védi. Ugyanakkor a belügyminisztérium je- lenlévő képviselői felé for- dulva kijelentette Olsan főbíró: Azt is abszurdum- nak tartom, hogy az érvény- ben levő törvényes intéz- kedések folytán,

aki egyszer megszerezte az izraeli állampolgársá- got, akkor sem veszti azt el, ha elhagyja az orszá- got és oármilyen hosszú ideig külföldön tartó- kodik.

Helyes volna — mondotta a felsőbiróság elnöke — ha a belügyminiszter olyan törvényhozási lépést kez- deményezne, amely ezt a lehetetlen állapotot meg- szüntetné.

Hir szerint a belügymi- nisztérium jogi szakértői már hónapokkal ezelőtt ki- dolgoztak ilyen javaslatot és meg van annak a lehe- tősége, hogy az állampol- gársági törvény módosítá- sa ősszel a parlamentti szü- net után a Kneszet elé fog kerülni.

Wieder, akivel a határo- zat kihirdetése után beszél- gettünk, kijelentette, hogy hálisan veszi a belügymi- nisztér megértő intézkedé- sét, amely lehetővé teszi, két hónapig az országban való tartózkodását, de ugyanakkor a legnagyobb elkeseredettséggel tekint a jövő felé, mert alig ha- lesz ország, amely befogad- ja őt. Valahányszor egyik országból a másikba kel- lett vándorolnia, minden ország hatósága újból és újból kijelentette előtte, hogy mint zsidónak, ter-

mészetes hazájában, Izra- elben kellene letelepednie.

Mindentől függetlenül változtatlanul az a Wieder hó óhaja, hogy itt marad- hasson, új életet kezdhes- sen és hányatott multjával szakítva a rendes izraeli polgárok társadalmába be- kapcsolódjék.

Ügyvédjét arra fogja kérni, hogy próbáljon to- vábbi lépéseket tenni e cél megvalósítására.

Messzítávu telefonbeszélgetések a Telstaron keresztül

London, (Reuter.) — A Telstar műbolygó a tegnap- ra virradó újjabb nagy teljesítményt hozott létre a távösszeköttetés terén, ami- kor telefonbeszélgetést köz- vetített két egymástól 13 ezer kilométernyi távolság- ban lévő pont között. Wil- liam Quinn, Hawaii kor- mányzója zavartalan beszél- getést folytatott a londoni főpolgármester helyettesé- vel a műbolygón keresztül, amely ekkor hatezer kilo- méter magasságban, órán-

Hat fürdőző a tengerbe fullt

Haifától — Herzihiag szedte áldozatait a fürdőzés — A közönség fegyelmezetlensége okozta a szerencsétlenségeket

A tenger a hét végén to- vább szedte áldozatait a fürdőzők közül. Péneken és szombaton hatan vesz- tettek életüket strandolás közben.

Marcus Riben 17 éves haifai fiatalember, tegnap a Karmel part közelében a tengerbe fullt. Az életmentő partrahozta, de minden erőfeszítése hiabavalónak bizonyult és már nem tud- ta megmenteni az életnek.

A herzihi tengerparton a déli órákban 40 év körüli férfi hulláját vetette part- ra a víz. A partrészen für-

dőzésre tilos területen el- hagyott férfiruhát találtak és mellette könyvet, a- melynek tetején olvashat- lan név látszott. Valószí- nűnek tartják, hogy az a könyv tulajdonosáé, illetve az áldozaté.

Nem sokkal később a herzihi partrészen a Sá- ron-strand és Nof Jám kö- zött 60-65 év körüli nő és férfi holtteste került a partra. A nyomozók vá- lószínűnek tartják, hogy a két áldozat házaspár, a ké- ső éjszakai órákig azonban nem tudták pontosan meg- állapítani személyazonos- ságukat. A parton férfi és női ruhát és benne egy fér- fi személyazonossági igazol- ványát találták. A nyomo- zók az éjszakai órákban kiszálltak az igazolvány- ban feltüntetett címre, de még nem érkezett jelentés a vizsgálatról.

A három áldozat tilos helyen fürdött.

Pénteken a natanjai ten- gerparton két halálos áldo- zata volt a fürdőzőknek. Egyikük Jozsef Ron, a nemzeti munkás szakszer- vezet jeruzsálemi betegse- gélyező pénztárának 39 éves igazgatója volt,

aki a Wingate intézet közelében olyan helyen fürdött, ahol nincs men- tőszemélyzet.

Ron feldoklását észrevet- ték a partról és meg is ki- sérelték a megmentését, de a mesterséges légzés alkalmazása sikertelen maradt. Ront, akit felesége és négy gyermeke gyászol, ma dél- előtt Jeruzsálemben temet- tik. A haláleset miatt a nemzeti betegsegélyző iro- dai ma zárva lesznek és a betegeknek sürgős esetek- ben közvetlen az orvoshoz kell fordulni.

A másik haláleset is a natanjai tengerpartnak o- lyan részén történt, ahol ti- los a fürdőzés.

A tengerparti mentőszol- gálat felügyelője tegnap es- te kijelentette, hogy a ha- lálós fürdőszerecsétsége- ket a legtöbb esetben az okozza, hogy a közönség figyelmen kívül hagyja a legminimálisabb óvatossági rendszabályokat. Az embe- rek nem engedelmeskednek a hatóságok utasításainak és olyan helyeken is beme- reszkednek a tengerbe, ahol táblák figyelmeztetik a für- dőzőket a veszedelemre.

Meghalt Strechaj csehszlovák helyettes minisztereinek

Pozsony, (UPI.) — Ru- doif Strechaj csehszlovák helyettes minisztereinek teg- nap 48 éves korában fe- hérvértség következtében meghalt. Strechaj a régi szlovákiai kommunista pár- ta tagja volt és az utóbbi években a szlovák tartomá- nyi parlament elnökeként működött.

Belgrád — Tel Aviv 77:68 (29:39)

Isztambul, (IFP.) — A városközi kosárlabda turní- ron tegnap Belgrád csapata 77:68 arányú győzelmet ért el a tel-avivi válogatott el- len. A féldíjig Tel-Aviv ve- zetett és a játék első fele 39:29 eredménnyel végző- dött Tel Aviv javára, de végül a jugoszlávok kere- kedtek felül.

Részrehajló szavazás

A nemzeti Kínához tar- tozó Klausziong város ta- nácsülésén a maga nemé- ben egyedülálló és nap- jainkban kissé furesen hangzó javaslat merült fel, és pedig „ágyas adó” kivetése. A javaslat be- nyújtója természetesen női tanácsag, Haszaj-Ju Hua volt, aki nem keve- sebbet követelt, mint hogy minden férfi, aki ágyasokat tart, azok után személyenként és havonta 100 dollár adót fizessen.

Azt talán felesleges is megjegyezni, hogy Ha- szaj-Ju Hua asszony ja- vaslatát a városi tanács két másik női tagja lel- kesen támogatta. Tekint- ve azonban, hogy a vá- rosi tanács zöme egyelőre még férfiakból áll, a több- ség elvetette ezt, holott nyilvánvaló, hogy meg- szavazása jelentősen nö- velte volna a város jöve- delmét. (Reuter.)

Kilöttek a Cosmos-7 műbolygót

Moszkva, (Reuter.) — A Szovjetunió újabb Kosmos műbolygót indított unak tegnap. A Tass sajtóiroda jelentése szerint a Kosmos-7, amely megfigyelőműszere- kkel van felszerelve, sza- bályosan kering az előre kiszámított pályán és rádió jelzései azt mutatják, hogy műszerei rendben működ- nek. A Szovjetunió március 16-án lötte ki az első Kos- mos műbolygót és ezt hat további követte, amelyek- nek feladata az atmoszféra felső rétegeinek és a koz- mikus sugárzásnak kikuta- tása.

Vandenberg bázis, Kalif- ornia, (IFP.) — Az ame- rikai légihaderő pénteken este Thor-Agena rakéta se- gítségével újabb műbolygót lött ki, amelyről semmit sem közöltek, de megfigye- lők megjegyzik, hogy ezt a rakétát rendszerint Disco- verer típusú műbolygó ki- lövésére használják.

A nigériai felsőbiróság igazat ad Akintola volt minisztereinek

Ibadan, (Reuter.) — Nyu- gat Nigéria legfelsőbb bi- rósága tegnap úgy döntött, hogy a tartományi kormány- zó alkotmányellenesen járt el, amikor eltávolította Sa- muel Akintola főnököt a kormány éléről. A bíróság ezért semmisnek nyilvání- totta ezt az intézkedést és utasította a kormányzó ál- tal kinevezett Alhadzsi Dauda Akbanaro miniszter- elnököt, hogy ne foglalja el a minisztereinek székét és tartózkodjon minden in- tézkedéstől érvénytelen ki- nevezése alapján.

Rákot tenyésztett egy majomban Vorwald amerikai tudós

A dohányzás hatása felől vitatkozott a moszkvai rákkutató kongresszus

Moszkva, (Reuter, UPI.) — A nemzetközi rákkutató kongresszus a múlt vasár- nap nyílt meg Moszkvában, tegnap este a Kreml kong- reszusi palotájában rendezett ünnepélyes ceremóniá- val lezárult.

Dr. Arthur Vorwald ame- rikai tudós bejelentette, hogy sikerült mesterséges- sen tüdőrákot előidézni egy majomnál és most dohány- zásra akar megtanítani maj-

mokat, hogy kitapasztalja, vajon ez tüdőrákot idé-z-e elő. Vorwald elmondta, hogy 7 éves kísérletezés után csak most, három hét előtt sikerült elérnie ezt az ered- ményt. Az orvos baryllium- oxiddal kezelt indiai maj- mokat, miután ismeretes, hogy ez az anyag a rák egyik kórokozója.

Amennyiben a majmokat nem lehet majd rábírní a dohányzásra, dr. Vorwald

kísérletet fog tenni, milyen más formában hajlandók a nikotin élvezetére. Ezen a módon lehet talán majd végleges választ kapni arra a kérdésre, vajon a do- hányzás fokozza-e a hajla- mot a rákbetegségre.

Számos tudós melegen üdvözölte az amerikai or- vos által elért eredményt, míg mások arra figyelmeztet- tettek, hogy egy majmon elért eredmény nem bizi- nyosít semmit, mert az is le- het, hogy más okból volt hajlamos a rákra.

Lév Sábád szovjet rák- kutató és Dean délafrikai tudós egybevágó véleményt adtak arról, hogy a levegő megfertőzése, gyári füst és az autókiből kipuffó gőzök által kétségtelenül hozzá- járul a tüdőrák veszélyé- nek növekedéséhez. Ez leg- alább ugyanolyan mérték- ben veszélyes, mint a do- hányzás. Sábád hangsúlyoz- ta, hogy olyan emberek, a- kik egész életükben dohá- nyoznak, nem betegednek meg okvetlenül tüdőrákban.

Egy angol tudóscsoport, F. J. C. Roe, M. H. Salamon, I. Cohen és I. G. Burgon beszámoltak kísérleteikről, amelyekből kiderült, hogy a cigarettá füstben előfor- duló benzo-pyren csak je- lentéktelen szerepet játsz- hat a rák előidézésében. Ed- dig úgy hitték, hogy ez a vegyianyag fontos kóroko- zó.

Nincs priuszuk Izraelben

Pénteken hajnalban visz- szaérkezett Izraelbe Smuel Chamadi és Jakov Kohen Szalame, akiket Angliában gazdaságért egyhavi el- zárásra ítéltek, majd visz- szatoloncoltak Izraelbe. Az izraeli rendőrség kihallgat- ta a két izraelit, azzal a céllal, hogy megállapítsa, volt-e priuszuk Izraelben, azonban a legtüzetesebb vizsgálat után sem derült ki, hogy büntetett előle- tük lettek volna Izraelben. Chamadi és Kohen a mult- ban tel-avivi lakosok voltak és miután szabadlábra he- lyezték őket, visszatértek tel-avivi lakóhelyükre.

AZ AGUDAT JISZRAEL FELHÍVÁSA A TEL-AVIVBÓL TAVOZÓ RABBIKHOZ

Dezertöröknek nevezi őket, mert Bné-Brákba költöztek

Tel Aviv, (Az Új Kelet tudósítójától). — Az utó- bbi években, az azzal in- bi, dáján, jesivavezető és tanító költözött el Tel Aviv- ból. Ezek az Agudat Jisz- raelhez tartozó nevelők, a- kiknek többsége Bné Brák- ban telepedtek le, azzal in- dokolták elköltözésüket, hogy nincs módjuk Tel- Avivban intenzív vallásos életet élni és az ifjúságot szigorúan vallásos szellem- ben nevelni.

Az Agudat Jiszrael tel- avivi helyi csoportja a mult hét végén az utcókon, va- lamint a templomokban pla- kátokat tett ki, amelyek-

Atadó cottage-villa

a legpazarabbak és legtökéletesebbek egyike Ramat Ganban.

Üdülő egész évre

Három hálószoba ★ Nagy szalon ★ 6 terasz étkezőszoba ★ Szép, ápolt kert

RAKTAR AZ UDVARBAN

Villanegyed, központi hely Ramat Ganban.

Hét perc utazás Tel Aviv központjába.

Telefon 228743, d. u. 3—7 óra között.

Aki előbb jön, az nyer.

שולם

147

זל-אביב-100

P. P. TEL-AVIV

JAFFO 147